

μερίδα. Διατίθενται λοιπὸν νεώτεροί τινες, οὗ οἱ Ὁ
 ἐξέλαβον τὴν λέξιν ἐν ἐννοίᾳ γεωγραφικῇ, ἐνῶ δ' Ἰακώβ
 ὠμίλει περὶ μερίδος γῆς γενικῶς. Ἐντεῦθεν κατὰ τοῦτον·
 προήλθεν ἡ λαϊκὴ παράδοσις, τὴν ὁποῖαν ἀνευρίσκομεν ἐν-
 ταῦθα καὶ καθ' ἣν ὁ Ἰακώβ ἔδωκε τὰ Σίκιμα ἢ τὴν Συ-
 χέμ εἰς τὸν Ἰωσήφ. Ἄλλ' ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἀνωτέρου
 χωρίου, ὁ Ἰακώβ ὠμίλει περὶ τμήματος γῆς, τὸ ὁποῖον διὰ
 μάχης ἔλαβεν ἐκ τῶν Ἀμορραίων καὶ ὑπαίτιταιται προφα-
 τῶς τὴν κατὰ τῆς πόλεως Συχέμ φορικὴν ἐπίθεσιν τοῦ Συ-
 μέων καὶ Δαὶτ, τὴν ἐν Γενέσ. λδ' 25-27 ἀναφερομένην,
 ἐφ' ὅσον οὐδεμία ἄλλη πολεμικὴ ἐπιχειρήσις ἀναφέρε-
 ται κατὰ τὴν ζωὴν τοῦ Ἰακώβ. Ὡς ἐκ τοῦτου πᾶς ἀπρο-
 κατὰληπτος δὲν δύναται παρὰ τὰ δεχθῆναι, ὅτι ἐν τῷ νῶ τοῦ
 Ἰακώβ λέγοντος τοὺς ἐν Γενέσ. μη' 22 λόγους ἐπήραξε καὶ
 ἡ Συχέμ, μετεχειρίσθη δὲ ὁ πατριάρχης ἐξεπίτηδες λέξιν
 σημαίνουσαν συγγνώμης καὶ ὅτι ἡ λέξις μερίς ἐμφράτων
 δι' αὐτῆς καὶ τὰ δύο. Ὅτι δὲ ἡ ἐκδοχὴ αὕτη εἶνε ἀκριβής,
 ἐμφαίνεται καὶ ἐκ τῆς ἐννοίας, τὴν ὁποῖαν αὐτοὶ οἱ υἱοὶ
 τοῦ Ἰακώβ, οἱ ἀκούσαντες τοὺς λόγους τοῦτους, ἀπέδωκαν
 εἰς αὐτούς. Ἀντελήφθησαν δηλαδὴ ὅτι, ὅτι ὁ πατὴρ αὐ-
 τῶν ὠμίλει πρὸς αὐτούς καὶ περὶ τῆς Συχέμ. Ἐντεῦθεν δὲ,
 ὅταν οἱ ἀπόγονοί των ἐκόμισαν εἰς τὴν γῆν Χαναάν τὰ ὀ-
 στά τοῦ Ἰωσήφ, ἡ πρώτη των φροντίς ἐπήραξε νὰ ἀποθέ-
 σωσι ταῦτα ἐν τῇ μερίδι τοῦ ἀγροῦ οὗ ἐκτίσαστο Ἰακώβ
 παρὰ τῶν Ἀμορραίων τῶν κατοικοῦντων ἐν Σικιμοῖς
 (Ἰησ. κδ' 32). Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς Ὁ οὗτοι ἐθεθέτησε
 πρὸ ἀληθοῦς λογοπαιγνίου καὶ μὴ δυνάμενοι ν' ἀποδώσα-
 σιν αὐτὸ ἀκριβῶς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἀφῆθησαν πρὸς τὴν
 λέξιν ἐν ἑστέρι γεωγραφικῇ.

6. Ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. Ὁ οὖν Ἰησοῦς
κεκοπιακῶς ἐκ τῆς ὀδοιπορίας ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ
τῇ πηγῇ ὥρα ἦν ὥσει ἐκτε.

Ἐπῆραξε δὲ ἐκεῖ πηγὰδι τοῦ Ἰακώβ. Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν
 κοπιασμένος ἀπὸ τὴν πεζοπορίαν ἐκάθητο εἰσι καθὼς ἦσαν
 κορτὰ εἰς τὸ πηγὰδι ἢ ὥρα ἦτο περίπου δώδεκα, μεσημέρι.

πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. Ὑπάρχει ἀκόμη καὶ ὀνομάζεται
 Βίρ—Ζακούμι. Κεῖται περὶ τὰ 35' πρὸς ἀνατολὰς τῆς Νε-
 πόλεως (Ναπλὸς, τῆς παλαιᾶς Συχέμ), ἀκριβῶς εἰς τὸ
 μέρος, ὅπου ἡ ὁδὸς ἢ ἀπὸ νότον πρὸς β. ῥοὰν ἀκολουθοῦσα
 τὴν κοιλάδα Μοκχὰ στρέφεται ἀποτόμως πρὸς δυσμὰς διὰ
 νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν στεγὴν κοιλάδα τῆς Συχέμ. Τὸ φρέ-
 αρ κατὰ τὸν Anderson, ὅστις τῷ 1866 κατέβη εἰς αὐτό,
 εἶνε ἰσοπερικῶς ἐπενδεδυμένον διὰ χονδροῦ τοίχου καὶ ἔ-
 χει διάμετρον ἐντὸς ποδῶν, βάθος δὲ 75 πόδας. Ἐτέθη τὸ
 ἐρώτημα, διατί διηροίχθη ἐπὶ τοῦ Ἰακώβ τὸ τοιοῦτον
 φρέαρ, ἀποτελοῦν γιγάντιον ἔργον, ἀφοῦ εἰς τὴν χώραν ἐ-
 κείνην ὑπάρχει ἀφθονία πηγῶν (περὶ τὰς 80 μόνον εἰς
 τὴν Συχέμ καὶ τὰ περίεξ αὐτῆς). Ἡ πιθανὴ καὶ εὐλογοφα-
 ρῆς ἀπάντησις εἶνε, ὅτι τὸ φρέαρ τοῦτο εἶνε ἔργον ἀνθρώ-
 που ζέον ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ, οἷος ὁ Ἰακώβ, ὁ ὁποῖος ἤθελε
 νὰ εἴῃ ἀνεξάρτητος ἀπὸ τοὺς κατοίκους, εἰς τοὺς ὁποίους
 ἀνήκον αἱ πηγαί, καὶ νὰ ἀνεγείρῃ μνημεῖον κατοχῆς, μα-
 τυροῦν τὰ δικαιώματα τῆς ἰδιοκτησίας του ἐπὶ τοῦ τμή-
 ματος ἐκείνου τῆς γῆς.

πηγῇ. «Πηγὴν λέγει τὸ φρέαρ ὡς πηγάζον κάτωθεν»
 (Ζιγαβ.). Κατὰ τὸν Bernard τὸ φρέαρ τοῦτο συλλέγει ὕ-
 δωρ ἐν τῷ πυθμένι διὰ διηθήσεως. Ἐντεῦθεν δὲ ἐνεξήγη-
 τος ἡ ἐνταῦθα διπλῆ ὀνομασία, ἡ ἀποδομένη εἰς αὐτὸ

ἦτοι τῆς πηγῆς (στ. 6) καὶ τοῦ φρέατος (στ. 11, 12).
κεκοπιακῶς. «Κατὰ τὴν ἰδιότητα τῆς ἀνθρωπότητος»
 (Ζιγ.). «Ἐπεὶ σῶμα κατ' ἀλήθειαν ἔσχε συμπληρούμενον
 ἐξ ὧν καὶ πάντα τὰ ἀνθρώπινα σώματα, ἀναγκαιῶς ὑπό-
 κειται καὶ τὸ αὐτοῦ σῶμα τοῖς κοινοῖς πάθεσι... καὶ τοῖς
 ἐπιγενομένοις ἐκ σφοδρότατης κινήσεως καμάτου» (Ὁριγ.).
 Ὡς καὶ ἐν α' 14 τονίζεται τὸ πραγματικὸν τῆς ἀνθρωπί-
 νης φύσεως τοῦ Κυρίου.

ὀδοιπορίας. «Ἐίγε κάμει μακρὰν πορείαν περὶ ἧς» (Bengel).
 «Δείκνουνσι ἡμῖν ἅμι μὲν τὸ ἄτυπον αὐτοῦ καὶ ἀπέριτον,
 οὐδὲ γὰρ ὑπολογίσις ἐχρᾶτο πρὸς ὀδοιπορίαν.... ἅμι δὲ
 καὶ τὸ συντόμως αὐτὸν ὀδεύειν καὶ μὴ καθύμως» (Θεοφύλ.).

οὕτως. Ἡ «οὐκ ἐπὶ θρόνον, οὐκ ἐπὶ προσκεφαλαίον,
 ἀλλ' ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν ἐπ' ἐδάφους» (Χρυσόστ.). «Τὸ
 ἄτυπον γὰρ ὁ λόγος διδάσκει» (Ζιγαβ.). «Οὕτως ὡς ἡ ἐν-
 κοίλα τοῦ ἐδάφους παρείχετο εἰσι ὅπως ἦτο ἄνευ νομιτῆς,
 μόνος.... ὁ λαϊκὸς χαρακτήρ τῆς ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ εἶνε ἄ-
 ξιος παντὸς θαυμασμοῦ» (Bengel). Ἡ ἀναφέρεται εἰς τὸ
 κεκοπιακῶς ἐκ τῆς ὀδοιπορίας. «Διὰ τὸν κόπον ἢ καθέδρα
 γέρονε, διὰ τὸ καῦμα» (Χρυσόστ.). Κοπιασμένος, καθὼς
 ἦταν, ἐκάθησε.

ἐπὶ τῇ πηγῇ. Ἡ ἐπάνω εἰς τὸ φρέαρ, ἐπὶ τοῦ τοίχου
 τοῦ περιβάλλοντος τὸ στόμιον αὐτοῦ ἢ παρὰ τὸ φρέαρ,
 κατὰ τὸ φρέαρ.

ὥσει ἐκτε. «Ὅστε καὶ διὰ τὸ τῆς ὥρας θαλπεινὸν ἐ-
 θεῖτο ἐκθετικῶς τε καὶ ἀναρῶσεως» (Θεοφύλ.). «Αὐτὸ τῆς
 ἡμῶν ἢ τῶν παλαιᾶτων, ὅτι λοιπὸν ὁ ἥλιος σφοδρότερον
 καίεται τὰς ἀνθρωπίνων σαρκῶν» (Ζιγαβ.). «Ἐπῆρα
 ὁ Ἰησοῦς ἀκριβῶς, ἀλλ' ὡς ἔκρινε τὴν ὥσαν σφῆρα» (Κραβ.).

ΑΠΟ ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ ΣΥΝΕΛΡΙΑ
 ΔΗΛΩΣΙΣ ΠΙΣΤΕΩΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ

Εἰς τὸ Ἐδιμβούργον τῆς Ἀγγλίας συνεκροτήθη τὸν πα-
 ρελθόντα μῆνα Αὐγούστου τὸ δεύτερον «Παγκόσμιον Συνέ-
 δριον πίστεως καὶ διοικήσεως», τοῦ ὁποῖου σκοπὸς εἶναι ἡ
 ἐξεύρεσις βίσεως συμφωνίας διὰ τὴν ἔνωσιν τῶν Ἐκκλη-
 σιῶν. Τὸ Συνέδριον τοῦτο δύναται νὰ θεωρηθῆ παγγριστι-
 ανικόν, διότι συμμετέσχον ἀντιπρόσωποι ὅλων τῶν Ἐκκλη-
 σιῶν τοῦ κόσμου, μὴδ' αὐτῆς τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς ἐξαι-
 ρουμένης, ἡ ὁποία ἀπέστειλεν εἰς αὐτὸ «παρτηρητίαν», ἔ-
 χοντας τὰ αὐτὰ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀντιπρόσωπους δικαίω-
 ματα, ἐκτὸς τοῦ ὀμιλεῖν καὶ ψηφίζειν.

Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, διὰ τοῦ
 ἀντιπροσώπου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Σεβ. Μη-
 τροπολίτου Θυατείρων Γερμανοῦ, ἀνέγνωσαν καὶ κατέθε-
 σαν γραπτὴν «δήλωσιν πίστεως». Δι' αὐτῆς ἐδήλωσαν, ὅτι
 καίτοι «εἰς πᾶσαν εὐκαιρίαν ἐξεδήλωσαν τὰς θρησκευτικὰς
 των πεποιθήσεις δι' ἐκθέσεων καὶ συζητήσεων», ἐν τούτοις
 ἐθεώρησαν ἀπαραίτητον νὰ καταθέσουν καὶ γραπτὴν δήλω-
 σιν, διότι «συχνὰ ἡ τελικὴ διατύπωσις τῶν ἐκθέσεων δὲν
 εἶναι σύμφωνος πρὸς τὰς ἀπόψεις τῶν Ὁρθοδόξων ἢ δὲ
 γενικευσις καὶ ἡ χοῆσις ἀφρημένης γλώσσης δὲν ἀνταπο-
 κρίνεται πρὸς τὸ ὀρθόδοξον πνεῦμα».

Εἰς τὴν δήλωσιν ταύτην ἡ ἀντιπροσωπεία τῆς Ὁρθοδό-
 ξου Ἐκκλησίας, ὡς πρὸς μὲν τὸ ζήτημα τῆς «φύσεως τῆς
 θείας Χάριτος», τονίζει ὅτι «ἐπιθυμεῖ νὰ ἐλκύσῃ τὴν προ-
 σοχὴν τοῦ Συνεδρίου ἐπὶ τοῦ ὅρου «συνεργία», διὰ τοῦ ὅ-

275
 40.
 18
 7/4
 1937

ποιού η θεολογία τῶν Πατέρων συνειθίζει νὰ προσδιορί-
ζη τὴν ἐνεργὸν συμμετοχὴν τῆς θελήσεως τοῦ ἀνθρώπου
εἰς τὴν πρόδοον τοῦ ἁγιασμοῦ του. Καὶ συνεχίζει:

«Ἡ ὑπ' ἀρ. 2 Ἐκθεσις ἐμφράζει ἱκανοποιητικὴν συμ-
φωνίαν ὡς πρὸς τὸν θεόπνευστον χαρακτῆρα τῶν Ἀγίων
Γραφῶν, ἀλλ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν σπουδαιότητα τῆς Παρα-
δόσεως ἢ Ὁρθόδοξος διδασκαλία διευπλώθη συμφώνως
πρὸς ὅ,τι οἱ Ὁρθόδοξοι ὑπεστήριξαν εἰς Λωζάννην καὶ ἄλ-
λαχοῦ. Ἀφ' ἑτέρου, ὑπάρχουν πλεῖστα σπουδαία σημεῖα,
ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν δυνάμεθα νὰ συμφωνήσωμεν μετὰ τὴν
Ἐκθεσιν ταύτην. Θεωροῦμεν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ὄχι τὸν
«λόγον» (δηλ. τὸ γραπτὸν καὶ προφορικὸν κήρυγμα) ὡς
πρωτεύον στοιχεῖον εἰς τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας μας. Αἱ
Γραφαὶ δίδονται εἰς ἡμᾶς διὰ μέσου τῆς Ἐκκλησίας. Αὐ-
ταὶ εἶναι δῶρα τοῦ Θεοῦ πρὸς αὐτήν· εἶναι τὰ μέσα τῆς
χάριτος τὰ ὁποῖα αὐτὴ χρησιμοποιεῖ εἰς τὸ ἔργον τῆς σω-
τηρίας μας. Ἐπὶ πλέον πρέπει νὰ δηλώσωμεν ὅσον ἀφο-
ρᾷ τὰς συζητήσεις περὶ «ἀοράτου» Ἐκκλησίας ὅτι ἡ Ὁρ-
θόδοξος Ἐκκλησία πιστεύει ὡς οὐσιώδεις αὐτῆς χαρακτη-
ριστικὸν ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἐπὶ τῆς γῆς εἶναι ὄρατὴ καὶ ὅτι
μόνον μία ἀληθὴς Ἐκκλησία δύναται νὰ εἶναι ὄρατὴ καὶ
νὰ ὑπάρχη ἐπὶ τῆς γῆς».

Ω; πρὸς δὲ τὸ ζήτημα τοῦ «Μυστηρίου τῆς Ἱεροσύνης»
(ἢ τῶν χειροτονιῶν) ἡ Ὁρθόδοξος δὴλωσις τονίζει ὅτι εἰνε-
σαφεστάτη ἢ ἀσυμφωνία ἐπὶ σημείων κεφαλαιώδους καὶ θε-
μελιώδους σημασίας, ὅπως π. χ. ἐπὶ τῆς φύσεως τῆς Θεο-
τικῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν χειροτονιῶν, ἐπὶ τῆς Ἀποστο-
λικῆς Διαδοχῆς, ἐπὶ τῆς φύσεως καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Μυ-
στηρίων, ἐπὶ τοῦ προβλήματος τοῦ κύρους (αὐτῶν καὶ τε-
λεσιμότητος) ἐπὶ τῶν σημείων διγύμων τῆς διδασκαλίας πε-
ρὶ τοῦ Βαπτίσματος καὶ τῆς θείας Εὐχαριστίας, τὰ ὁποῖα
καὶ μόνον ἐξ ὧν τῶν Μυστηρίων ἐξητάσθησαν λεπτομε-
ρέστερον. Ἐπειδὴ—συνεχίζει—εἶναι ἀδύνατον νὰ εἰσελθῶ-
μεν ἐδῶ εἰς λεπτομερείας, ἐπιθυμοῦμεν νὰ τονίσωμεν τὴν
μεγάλην σπουδαιότητα, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ἐνθὺς ἐξ ἀρχῆς
ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἰς τὸ Μυστήριον τῆς Ἱεροσύνης,
τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον ἐξ ἐπόψεως ὁρθοδόξου ἀπ' αὐ-
τῆς ἔξαρτᾶται καθ' ἀνάγκην τὸ ἔγκυρον ὧν τῶν ἄλλων
Μυστηρίων, ἔξαιρουμένου τοῦ Βαπτίσματος. Θὰ σὰς ὑπο-
μνήσωμεν ὅτι τὴν ἀντίληψιν ταύτην τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκ-
κλησίας συμμερίζονται καὶ ὅλοι οἱ ἀποκαλοῦντες ἑαυτοὺς
Καθολικούς, οἱ ὁποῖοι μένουσιν πιστοὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν
καὶ τὴν πρᾶξιν τῆς ἀδιαίρετου Ἐκκλησίας».

Τέλος πρὸς τὸ ζήτημα τῆς «μυστηριακῆς ἐπικοινωνίας»,
τοῦ νὰ μετέχουν δηλαδὴ τὰ μέλη ἐκάστης Ἐκκλησίας εἰς
τὰ Μυστήρια ἄλλης ἑτεροδόξου καὶ μὴ ἡνωμένης, τὴν ὁ-
ποίαν ἐπικοινωνίαν διαρρηθῆν ἀπέκρουσε πάντοτε ἡ Ὁρ-
θόδοξος Ἐκκλησία, ἡ δὴλωσις σημειώνει: «Ἐπιθυμοῦμεν
νὰ ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα ἅπασι ἐτι τὴν ἐμμονὴν μας εἰς τὸ
ὅτι ἡ μυστηριακὴ ἐπικοινωνία πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς τὸ
ἐπιτέγασμα μιᾶς πραγματικῆς καὶ ἀληθοῦς ἐνώσεως, ἀ-
φοῦ αὕτη ἐπιτευχθῆ πλήρως διὰ θεμελιώδους συμφωνίας
εἰς τὸ ἔδαφος τῆς πίστεως καὶ διοικήσεως καὶ ὄχι νὰ θεω-
ρητῆ ὡς μέσον πρὸς ἐνωσιν. Ω; πρὸς τὸ ἄλλο καὶ ἐκ-
τάκτως σπουδαῖον ζήτημα τῆς Ἐκθέσεως ταύτης, δηλ. τὴν
Κοινωνίαν τῶν Ἀγίων, ἀναγνωρίζομεν ὅτι κατὰ τὴν συ-
ζητήσιν διὰ τὴν τιμὴν πρὸς τὴν ἁγίαν Παρθένον, τὴν Θε-
τόκον, καθὼς καὶ τὴν τῶν ἁγίων, ἐπετεύχθη σημαντικὴ

ἈΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Ἡ "ΖΩΗ,"

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ

ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐπιστολαὶ καὶ ἐμβάσματα
πρὸς κ. ΙΩΑΝ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ
Ἰπποκράτους 189
ΑΘΗΝΑΣ (7)

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

πρόοδος. Οὐχ ἦτον παραμένον οὐσιώδεις διαφοραὶ, καὶ
ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι ἠσθάνθημεν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀνα-
φέρωμεν τὰς διαφορὰς μας εἰς ἰδιαίτερας ὑποσημειώσεις».

Ἡ δὴλωσις συνεχίζει:

«Ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι ἀντιπρόσωποι, πιστοὶ εἰς τὴν πα-
ράδοσιν τῆς ἀρχαίας ἀδιαίρετου Ἐκκλησίας τῶν ἐπὶ Οἰ-
κουμενικῶν Συνόδων καὶ τῶν ὀκτὼ πρώτων αἰῶνων, ἐνα-
σμενίζομεθα εἰς τὴν πεποίθησιν ὅτι μόνον ἡ δογματικὴ δι-
δασκαλία τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ὅπως εὐρίσκεται εἰς τὰς
ἁγίας Γραφάς, εἰς τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως, εἰς τὰς ἀπο-
φάσεις τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ τὴν διδασκαλίαν
τῶν Πατέρων, εἰς τὴν λατρείαν καὶ τὴν ὄλην ζωὴν τῆς ἀ-
διαίρετου Ἐκκλησίας, δύναται νὰ ἀποτελέσῃ στερεὰν βᾶ-
σιν διὰ τὴν ὀρθὴν καὶ ἐπιτυχῆ συζήτησιν ἐπὶ τῶν δογμα-
τικῶν καὶ θεολογικῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα ἀνεφάν-
θησαν εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους. Οἱ Ὁρθόδοξοι ἀν-
τιπρόσωποι τονίζομεν τὴν ἀνάγκην τῆς ἀκριβείας καὶ σα-
φειᾶς ἐν τῇ διατύπωσιν τῆς Πίστεως καὶ εἴμεθα πε-
πεισμένοι ὅτι διαφορούμενα καὶ προληπτικὰ ἔκφρασις πε-
ρὶ τῆς Πίστεως δὲν ἔδωκεν καμμίαν πραγματικὴν σημασίαν.
Ἀσπασθέντες εἰς τοὺς ἀόριστους καὶ ἀφρημένους ὅρους,
οἱ ὁποῖοι χρησιμοποιοῦνται διὰ νὰ ταυτίσουν ἀντιλήψεις
καὶ ἄγνητα, τὰ ὁποῖα πράγματι διαφέρουν ἀλλήλων. Οἱ
Ὁρθόδοξοι διὰ τοῦτο θεωροῦμεν καθήκον ἀέναντι τῆς
Ἐκκλησίας καὶ τῆς συνειδήσεώς μας νὰ διακηρύξωμεν ἐν
πάσῃ εὐλικρινείᾳ καὶ ταπεινοφροσύνῃ ὅτι, ἐνῶ αἱ ἐκθέσεις,
εἰς τὰς ὁποίας τοιαύτη ἀόριστος καὶ ἀφρημένη γλῶσσις
χρησιμοποιεῖται, δύναται ἴσως νὰ συντελέσουν εἰς τὴν πρό-
οδον τῆς ἐνώσεως μεταξὺ Ἐκκλησιῶν τῶν αὐτῶν οὐσιω-
δῶν χαρακτηριστικῶν, εἶναι τελείως ἀνωφελεῖς διὰ τὸν εὐ-
ρύτερον σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον χρησιμοποιοῦνται, ἰδίως
ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

»Διὰ τοῦτο εἶναι ἀναπόφευκτον, ἵνα ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι
ὑπομνήσωμεν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ὅτι ἐλέχθη ἀπὸ τοῦς
Ὁρθοδόξους ἀντιπροσώπους εἰς τὸ παγκόσμιον Συνέδριον
τῆς Λωζάννης: δηλ. ὅτι ἡ γενικὴ ἐνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν
εἶναι ἴσως δυνατόν νὰ ἐπιτευθῆ ἐὰν ἐπιτευχθῆ πρώτον ἡ
ἐνωσις μεταξὺ ἐκείνων τῶν Ἐκκλησιῶν, αἱ ὁποῖαι παρου-
σιάζουν χαρακτηριστικὰ μεγάλης ὁμοιότητος πρὸς ἀλλήλας.
Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν εἶναι δυνατόν νὰ βοηθηθῆ καὶ νὰ
προσυχθῆ ἡ βαθμιαία προσέγγισις τῶν Χριστιανικῶν Ἐκ-
κλησιῶν. Τὰ εὐτυχῆ ἀποτελέσματα, εἰς τὰ ὁποῖα κατέληξαν
τώρα τὰ διάφορα μέρη τοῦ Χριστιανισμοῦ, δηλ. αἱ Ἐκ-
κλησίαι ἐκείναι, αἱ ὁποῖαι συγγενεῖς πρὸς ἀλλήλας ἐπανεῦ-
ρον ἢ εἶναι ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἀνευρέσεως τῆς ἐνώσεώς τῶν,
καὶ ὅτι αἱ ἄλλαι διὰ φιλικῆς ἐπικοινωνίας προσεγγίζουσιν
πρὸς ἀλλήλας, πληροῦσιν ἡμᾶς ἐλπίδος καὶ μᾶς ἐνθαρρύν-
ουν νὰ συνεχίσωμεν τὰς προσπάθειάς μας πρὸς τὴν κα-
τεύθυνσιν τῆς τελικῆς ἐνώσεως ὧν τῶν Χριστιανῶν».